

Gefchjemes finas.

No Rigas. Tai 19ta Februari tika fwineti reti peedfihwoti amata-fwehtki, prohti J. L. Erikberg kungs, las pee v. Grote leelkunga ir par darifchanu wedeju, fwehtija mineta deenâ fawa amata 60ta gada fwehtkus, jo preekfch 60 gadem winsch bija pee v. Grote leelkunga deenestâ stahjees. Deenastâ stahdamees winsch bija 19 gadus wezs.

Wehl no Rigas. Schejeenes fabrikanti, Skuije un Lange tungi, ustaisijufchi warenu damflugi preekfch ledus laufchanas, kuzam fawa stipruma un fpehla deht to wahrdu „Simsons“ dewufchi. Scho pirmdeenu winsch fawu prohwees darbu fahla un preeks bija flatotees, la winsch ledu laufa un dragaja.

— Bahr to jaw mineto laupitaju un fleplawu Jani Jakobohnu, las tai 4ta Merzi no polizejas tika fakerts, waram wehl fchahdas finas pasneegt: Jakobohns tagad ir 25 gadus wezs, leels no auguma (fahdas 6 pehdas garfch), plezigs, ar stipreem panteem. Winsch ir pee Lub-Gseres peerakstihis, dischlera (galdneeka) amatu mahzijeos un neprezejeos. Wina wezakee ir mirufchi, brahlis winam esohk kara-deenestâ. Winsch patâ ir Lub-Gseres pagasta floblâ gahjis, runa, lasa un raksta latwiski, bet saproht ari drufzia wahzifki un krewiski. Jakobohns jaw daschreis ar kriminalteefu nahza fadurifchanâ un kahdas sahdsibas deht tika ar 2 gadu zeetuma strahpi fohdihis. Preekfch kahda gada winsch no fawa pagasta bes pafes aifgahja, ar dascheem tehwinem un deenasfagteem apfahrt dauifjahs un la pats teiza, tad Mihilgahwi ari uf kugeem strahdajis. Tai 3fchâ Merzi uf Rigu nahloht winam bijufchas kamanas ar bruhnu firgu, dubultflohbru flinta, rewolweris ar patronahm un pulweri un mantelsaks (zela-fohma) ar daschadahm leetahm. Kamanas un firgs bija tai nakti no 13ta uf 14to Februari nosagtas Dausklas aprinki buhdamam Wanaga fainneekam. Jakobohns leedsahs, la winsch kamanas ar firgu sadfis, bet tahs eemainijis.

No Jaunpils. Mahjas weefa Stâ numurâ zeen. P. v. Steina leelkungs lastajem pasino, la wina usglabafchanâ ne-atrohdotees Klota monuments. Minetais kungs faka, la monuments bijis tik ween gipfchu nolehjums, un kad wezo basnizu (pahrbuhwejoht) noplehfoht tohrnis fagahsees, fchis monuments tizis pawifam faberfis, un tapehz no fchahda monumentsa wairs nekahdas runas.

Uf scho sinojumu man gan ihpafchi tagad, buhtu dauds ko atbildeht, bet finama leeta, zilweks nedrihst wifu isteikt ko fin, tapehz zeen. P. v. Steina leelkunga it ihfi atbildefchu. Schis lapas Stâ numurâ ne-efmu nekahdâ wihse gribejis peerahdiht, la akurat tas pee „tohrna fagahfchanahs“ faberfiais monuments pee P. v. Steina leelkunga atrodahs, bet to gan flaidri finaju, la Klota tehls usmahlehts lihds ar zilts fihmi tur usglabafchanâ atrohдах, bet tagad ir Klota peeminas fihme uf basnizu aifnesta. Kad ta uf basnizu tagad aifnesta, tad finams war atbildeht, la pasinojums par monumentu ir „awihfchu pihle.“ Bet es turpreti prafju, waj tad Klota peeminas fihme tur usglabafchanâ naw bijufi? Pehz manahm dohmahm atbildeht rakftâ peenahzahs to leetu pilnigi ifflaidroht, bet ne pateefigu sinojumu luhloht apgahfi. Klota peemina ir Jaunpilefcheem no fwara, jo winsch ari basnizu apdahwinajis ar altara-luktureem un tohrna pulstieneem, no kureem gan weens jaw pahrtleets tika. Kapehz, to Jaun-

pileefchl gan fin. Un tad ari naw nekahds brihnums, la Jaunpileefchi kahro ja wairaf ne, tad mineta wihra peeminas fihmi redseht. R. Matfcherneeks.

No muhsu apgabala. Tewi mihlajs wedifchu uf X floblu, kuzai ir stalts namâ, par kuru gan nahlahs X walsts lohzeekem pateizibu iffaziht. Bet ar floblotaja lohneschanu eet wahji, fche floblotajs deen par — tihri no nejaufchi gribeju iffaziht, bet labaf lai paleel, jo kauns gan man buhtu iffaziht, par zil floblotajs fche deen, tamdeht la fche atrohдах attihstijufchees laudis eekfch daschahm gudribahm un wehl turklaht turigi grunteekli. Bet to gan wehl naw eewehrojufchi, la katram strahdneekam alga jadohd pehz wina nopelna. Al pawifam gribeju peemirft weenu labdarigu darbu, prohti la reis leelu mihlestibu pret floblotaju ir parahdijufchi. Tas bija ta: „Schejeenes floblotajs war tureht tikat weenu gohwi un ta telu mesdama bij janokauj. Wehlah atrada, la bij telchs ar diwahm galwahm, trim ausifm un tchetrahm azim, kahdu wehl nebiju dsirdejis. Tad X walsts lohzeekli no mihlestibas fameta zil katris fpehdams un nopirka jaunu gohwi floblotajam.

Schoreis lai tew mihlais lastajis peeteel, zita reisa wehl ko pastahstifchu. J. J.

No Rukufalua. Gaididams gaidiju ari no fchahs walsts kahdu finu laika rakftos lasam, bet par welti mana gaidifchana. Ta man weenâ wakara pee galda fehshot, jeb flaidraf fakohht bes ihsta darba biju, man fpalwa no nejaufchi fahla uf papihra rakstih pahf fchahs pufes notikumeem. Tad nu tew, mihlo Mahjas weefi, teikfchu ko no fchahs walsts peedfihwojumeem. Muhsu pufe tahdi nalks-weefi atrohдах, la p. pm. fchejeenes meldekam Df. feena laika iffaga no pagaba: fchnabus, fweestu un peenu, peens gan tika atrahst ganibâ kahdos kruhdos, bet no zita ne jaufmas. Pehz tam W. mahjâ audekli un dsijas nosagtas. Jahna deenas wakara kahds Df. walstes puifis no G. muifchas alu wefdams peebrauzis pee B. frohga un eegahjis patâ eekfchâ, ifnahjis pehz kahda brihtina ahra, naw wairs firgu atradis. Pehz gan firgu dabujis, bet muza wairs naw bijufi wahgos. Tad tuhlin tika no pagasta un muifchas walbifchanas ufzihrtigi palaf mellehts, bet par welti. Bet pehz kahda laika ta pate muza, bet tufcha, atradahs uf walsts-nama trepehm. Nupat seemâ weens bij apmeklejis M. mahjas kambarifchus, panehmis few lihds galu, linus un wehl zitas mantas. Par fchahm tchetrahm sahdsibahm wainige wehl naw atrahfi. Pee mums fchâ seemâ gauschi pulka mirft, ihpafchi beheni un jaunekli gan ar karstuma gutu un zitahm wahjibahm, ta la nahburgu walstis floblas daudfreis teel flehgtas flimibu deht. Bet paldees Deewam pee mums tas wehl lihds fchim naw notizis.

Jaunais Jahnis.

No Raunas. Ir gan patihkami, kad laifrakftos par tautas sadfihwi, par winu jautreem un patihkameem brihscheem ko lasiht dabujam un finam la zitas mqlas tautas-behni dsihwo un preezajahs. Bet rakftitajem ir lohti jafargajahs, la tee nerakfta partejas gara un pahraf nefmahde jeb pahraf ne-ufsteiz. Uf tahda partejifka zeta ir nomaldijees finotajs „No Raunas“ M. weefa D. Ari, kur wifs rakfts pastahw gandrihs weenigi no leelahm ufteikfchanahm: „Raunâ esohk teateris wifas trihs reises fpehlehts „ar uf semehm nere-dsetu ifweizibu.“ Kungs, tad Zuhâ gan „uf semehm“ efat lohti maf redsejufchi! Bet newaijaga publiku pehz fewis

mehriht. Negribu leegt, ka Nauna, masakas kluhdas ne-ee-wehrojohht, tika labi spehlehts. Bet ka tur kas pawifam „neredschts“ buhtu bijis, ir leeka nepelnita flawa, kas man ka lihdsdalibneekam tapat ar nizinashanu ja-atraida, ka welta smahdeschana. Us tahdu wihst juhs ar sawu usteilshanu nonahlfeet pee ta pascha, kur teika Frizis, kas tehwan stahstija, ka Franzuschu semē tahdus sunus redsejis, kas til leelt ka tehwa sirgi. Weidsoht ar tahdu usflawu taf isnahls tapat ka Frizim, un no Naunas teatera newarehs wairaf fajiht ka: Nauneneeshi spehleja tilpat labi ka zitur wisur, kur teateris teel pilnigaki uswests. — Tapat nesinu waj Ahbolin lungam tahda usflawa un „Augsta laime“ buhs pa prahtam un waj winsch to tapat ne-atraidih. Ahbolin l. sinams ir beedris un lihdsdalibneeks pee isrihloschanahm, kur tam, tapat ka katram beedrim, pateiziba nahlahs. Bet tee pahrejee „nopelni“ gan buhs nahluschi is ta pascha awota, kur ta „neredscha isweiziba.“ Kahds lihdsdalibneeks.

No Drustu-draudses. Nu jaw buhs labi ilgi atpakalu, kamehr te naudu preeksch basnizas swana eefahka lasiht; jo wezais swans ir pohsta gahjis un tapehs jauns nu ir jagahda. — Bet, ka dsirdams, tad gluschi mas ween wehl augtu rohdotees lai gan zeen. mahzitajs arween scho kohpu-darbu draudsei atgahdina un luhds tohs pasklubinadams, no ta sawas rofhas ne-atraut. Kad mahzitajs pirmo reisi par to bija minejis, lai fohloht preeksch jauna swana mihlestibas dahwanas fomesht, zik nu katrs spehjoht, tad doschu labu dsirdeju leelidamohs teizohht: Labal winsch tahs kapeilas krogga nobserohht, nefa preeksch swana metohht. Ja winam prasi, kad deht ta, tad kas tew atbildehs, ka nemas ne-efohht wajjadsiha; jo ar to paschu wezo wehl warohht islikt, kura skonas gandrihs pee krogga lahga wairs newar sadirdeht. — Ja pulks, mihta Drustu draudse, muhsu starpa buhs tahdu, kahdus nupat mineju, tad mehs lihds firmam wezumam newaresim tildauds naudas sadabuht, or so tahdu swanu pirkt, kurfch pahraf par 700 rubl. fudr. maksajohht. Tadeht wisus mihli luhdsu, lai no schi kohpu darba ne-atraujahs, bet sawu ar-tawinu neleeds. Ja juhs ka dariseet, ka nupat esmu luhdsis tad warbuht or Deewa palihgu pehz ne-ilga laika zereta pullstena skanu is muhsu basnizas tobrna dabusim dsirdeht, kura skonas dascha labā swehdeenahs rihta mihligi aizinahs wisus draudses lohzeklus no malu malahm us Deewa nomu.

M. D. . den.

No schejeenas apgabala. Kahda mahnu tiziba wehl pee mums walda, parahda schis nesen atgadijeas, pateefigs notilums:

Schejeenas N. pufmuischas rentineekam, kam dauds eedfihwotaju sawa mahja, ari kahds atradahs, kas labi prata sagt. Schis reis lauka buhdams trahpijis gabalu galas (zuhlu pufgalwu); mahja pahrahtdams to zitur newarejis paglabahht ka stala-jumta, jo ziti mahjas-laudis bijuschy pee flehts, zitadi to gan tur buhtu nolizis. — Saimneeks eet ohtru rihtu sirgu barohht, atrohd pee tam galas gabalu un gauschi fatruhstahs. Winsch lai gan skohlas-mahzibu bandijis, tomehr wehl pee wezas mahnu-tizibas turedamees, dohma, ka kas galas-gabals efoht flilta sime, to winam kahds skaugis atnesis — un nu wina sirgeem buhschoht laikam — utis klahht buht. Zitadu padohmu nesinadams winsch tuhlin fajuhds sirgu un aistahschy pee kahda netahlu kaiminas dsihwodama

parega M. . . . a, pee ta palihdsibu mekleht. — M. . . is ari ne laifkis buhdams un us labu sakusku un pelnu zeredams, (jo schinis laifos tahdeem paregeem pee mums mas pelnas) atnahht saimneekam lihds. Gatas gabalu apluhkosis, no ta gabalinu nogreesis apehd, un faka, ka kas riktigi skaudibas deht darihht un kas skaugis efoht scha pascha tuwakais kaiminsch un radineeks, un par sismi, ka wina wahrbi tatsniba, kas wainigais rihta agri pirmahs pee scha buhschoht atnahht. Un ari it ka paregam taisniba buhtu, rihta agri atnahht kaiminsch kahdas wajjadsihas (dsiju) deht us M. mahjahm. Saimneeks to no tahleenes eeraudsijis, tura winu riktigi par to no parega nosihmeto pesteli, pakar pahtagu un dohdahs tam preti, kleezdams un brehdams: „Kas tew schē par dsijahm! prohym, tu wezais burwi un ragana! ahra no manas mahjas, tu besgohdi!“ un fahl wezo ar pahtagu dauhht. Wezais gohdigais firmgalwis par schahdu sawa kaimina ne-isprohtamo isfureschanohs brihndamees un to par peedschruschu waj gara fajufuschu turedams, ahtri aistheidschs prohym. Teescham jabrihnahs, ka wehl schinis gaischos laifos til tumfchi zilweki dsihwo, kas sawu skohlas mahzibu un Deewu aismirsuschy, bihsstahs no gatas gabala un tiz M. . . sim.

Kahds is tureenas.

No Gatarthas. Mahwei pee mums ir wahrli walā. Ta deenu pehz deenas strahda ka kahda leela warona sawa darba-lauka bes nekahdas schehlastibas, neween leelohs zilwekus, bet dauds wairaf masu behrniau noguldinadama us muhschigu dusu, nemas neskatidamahs us wezako gauschahm afarahm, ta ka dascha deena pa diwi no weenas paschas mahjas teel pawaditi un kapenes aprakti.

Nupat pagahjuschas nebelas lohp-muischas Beker-tehwa deklam, sinatnibas-lauka strahdajohht, bija nahwes engelis tuwojees un pihz ne-ilgas wahrdsinashanas to eeweda no schahs behdu eelejas labala pasaulē. Gandrihs katra swehdeenā kapehtā fehra dsedashana un gauscha raudashana weetu weetahm garam gahjeem paslubina, ka te atkal kahdi teel us pehdigo dusu wehja semes klehpi guldinati. Slimibas schē ir daschadas raduschahs, asinu fehrga, krampis u. t. pr. Usinu fehrga efoht Mesch-gala no kaiminu walsim eenesta. — Skohlas ir muhsu pusē to paschu slimibu deht tiluschas flehgtas.

M. Danden.

No Chrgemes apgabala. Gelsch scheem pagahjuscheem gadeem sirgu sagli muhs beechi ir apmeklejuschi; ka israhdi-jahs, sagli naw wis muhs labu sirgu deht apmeklejuschi, bet zita kahda nesinama eemepla deht. Par peerahdsichanu schē kahdas sahdsibas pastahstischu. Preeksch pahra gadeem atpakal B. mahjas gruntineekam tika diwi sirgi no ahbolina tihruma nosagti. To wakarū preeksch sirgu sagshanas atbrauz B. mahjas gruntineekam weens radineeks fehst, kura sirgs, kas labals bija par mineta gruntineeka sirgeem, lihds ar teem us ahbolina tihruma tika peejeets. Sagli nebij istahjuschees pehz radineeka labala sirga, bet no B. mahjas gruntineeka sirgeem diwus panehmuschy. Kad rihta atrada, ka sirgi bij nosagti, tad fahka pa pehdahm pakal mekleht un atrada kahdu wersti attachlu leelzela mala, ka sagli bij braulschus atbraufuschy, sagtahs sirgus preeksch saweem wahgeem eejuhguschy, un sawu balto kleperi turpat atstahjuschi, lai nem kam patihl. — Sigahjuscha rudeni tika atkal B. mahjas saimneekam diwi sirgi is aplohka issagti. Turpat ahrypjs aplohka bijis weena muischas tihruma rentineeka sirgs, walga

peefeets, kuzsch dauds labaks bijis, bet sagli to naw nehmu-
fchi. Sagleem pascheem naw bijis wahgu un jahschus naw
gribejuschi jacht, tadeht gahjuschi kalna, kur muifchas renti-
neels dshwo, wahgus sagt. Tur pagalma stahwejuschi ta
Pascha wihra jauni dselsafu wahgi, kura sirgs leija pee ap-
lohka bijis walga peefeets, tohs naw wis nehmuifchi, bet
gahjuschi leeweni, kur wairak wahgi bijuschi eewilkti un tur
no widus weenus iswilufchi, preeksch teem sagtohs sirgus
aishuhgufchi un aishraufufchi. C. Balohd.

No Peterburgas. Bahr Anglijas istureschanohs tureenas
Frantschu waloda isnahkdama awise („Journ. de St. Peters-
bourg“) pasneeds eewehrojamu rakstu, kuru pa datai ari sche
usihmesim.

Meers ir noslehgt, ta raksta mineta awise. Kongrese ir
fasaukta. Wisahm walstim ir swabada pahrspreeschana un
farunafchanohs pahr politikas buhschanu zaur kongresi zelte.
Naw ko schaubitees, ka pa leelakai datai waldbas weetneeki
us kongresi fanahks ar to wehleschanohs, lai meers titu Ci-
ropai usturehts un nodibinahs, un ta ir Ciropas wehlescha-
nahs, Ciropas wajadriba. Un tatschu pee politikas pade-
bescheem, kur wisi nemeera mahloni bija isleedeti, fahl is-
zeltees jauni draudoschi mahloni un prohti schoreis atkal zaur
Anglijas politiku, kas Ciropas meera zeribas issauz.

Kamehr Kreewija taifna zenschanâ pehz falda mehrka, kas
ir meers un prohti taifns, zilwezigs un nopeetns meers, fawu
wahrdn ispilda, wisahm waldbahm noslehgta meera nolihgu-
mus peesuhtidama, un peenem swabadu pahrspreeschanu pahr
wisahm tahm meera nolihgumu punktehm, kas laut ka at-
nentu zitu Ciropas walstju labumus un teefbas, pee tam
meera nolihgumus fahkdama ispildih, prohti fawus kara-pul-
kus no Turzijas us mahjahm fahkdama fuhtht, — kamehr
Kreewija wisu to dara, kamehr Anglija ar faweem kara-ku-
geem neween pa Marmoras juhru brauka, bet wehl no jauna
kara-lugus turp aissuhtha.

Ko grib Anglija ar schahdu draudoschu istureschanohs pa-
nahkt un us kahda taifnibas pamata wina atbalstahs? Waj
Anglijai ir karsch ar Kreewiju jeb Turziju? Karsch stary
Kreewiju un Turziju ir beigts un us scho karu sihmedamahs
Anglija arweenu teifufe, ka winai pee tam nekahdas dalibas.
Waj sultans winu ir usajinajis, lai wina tam par drohschi-
bu fawus kara-lugus atfuhtha? Jeb waj winas teefbas teel
aishahrtas.

Ne, karsch ir beigts, meers ir nodibinahs, sultans patz
iffazijis pretoschanohs, ka Anglu kugi pa Marmoras juhru
brauka; tas notika pret sultana prahtu un prohti pret pa-
stahwoscheem nolihgumeem, ka Anglu kara-kugi tur eebrauza
un brauka. Anglija to dara pret taifnibu un likumeem, un
ja wina teizahs to daridama faweem pawalstineekeem Turzija
par apfargaschanu, tad tahs ir tikai weltas istrunas, par ko
Angli paschi smeijahs.

Tas wehl naw wifs, ko Anglija dara. Wina wehl wi-
fadus kaweklus preekschâ zel, lai waretu peedalifchanohs pee
kongreses issaukt. Wina pagehr, lai wifas meera nolihgumu
punktes titu pahrspreestas un tas ari neteel leegts, zil tahlu
tahs sihmejahs us Ciropas zitahm leelwalstim; bet punktes
neween pahrspreest, bet ari pehz Anglijas prahta pahrgrohsht,
ar to neweena leelwalsts nebuhs ar meeru. Ar wahrdu fa-
loht, Anglija wisu dara, lai waretu kongresi issaukt un us
tahdu wihfi Ciropas meeru traueht.

Beidsoht dabujam sinah, ka us Anglijas fuhtra pretoscha-
nohs Konstantinowelê tika Kreewu kara-pulkeem aishaweta aish-
braufschana Bujukderê un us tahdu wihfi tika art aishaweta
meera-nolihgumu pirmas punktes ispildifschana. Zo laiks, An-
glijas waldbai prafih, ko wina ihsti grib? Waj wina grib
karu pagarinah, no jauna fazelt, pa-ildsinah, kamehr wisi
Ciropâ, tillab tee, kas pee kara nenehma dalibu, ka ari tee,
kas karu weda, wehlahs meeru ustureht un nostiprinah?

Ja Anglija karu grib, tad lai wina to taifni issaka un
lai pasauke dabuhn sinah, kapehz wina karu fahl.

Mehs wehl reis fakam, ka Ciropa grib meeru. Bet kuzi
ir Anglijas labumi, Anglijas teefbas, kas teel aishahrtas?
Waj Egipte? Waj Suezes kanalis? Waj juhras-schaurumi?
Wisi schee jautajumi tiks kongrese pahrspreesti, kapehz tad
Anglija kawejahs un leedsahs pee kongreses dalibu nemt?
Taifnibu runajohht jafaka, ka Anglija apstausch Kreewiju Anglija
ir neween pee tam wainiga, ka Turku-Kreewu karsch iszehlahs
bet wina ari grib tagadeju meeru issaukt. Waj Ciropa war
attaut, ka weena weeniga walsts is flaudibas un semes-kah-
ribas fazel karu, kas neween tuhstoscheem zilweku dshwibu
aprihs, bet kas wisu Ciropu war eegahht kara-breesmas. Schi
buhschana stahjahs ar wisu fawu nopeetnibu un weenteesibu
Ciropas waldbu preekschâ! Schi buhschana naw noleedsama,
naw isgrohsama.

Wisi grib meeru.

Tikai Anglija leel kaweklus zelâ.

Waj Ciropa to pazeetih?

Ja Ciropa to negrib pazeest, tad lai wina fawz Angliju
preeksch fawa sohga krehsla un lai eerahda winai tahs po-
litikas rohbeschas, ka winai pehz taifnibas un pateefibas pee-
nahlahs. Ja Ciropa to nespeht jeb negrib dariht, tad Ci-
ropa naw patstahwiga, jo winas meers stahw Anglijas rohkas.

Anglijas rikloschanahs Ciropâ un Indija us tam sihmejahs,
ka wina fataifahs us karu, lai gan Anglija swarigas balstis
iszehluschahs pret karu. Ta raksta augfcham mineta awise
un is wina raksteena flaidri redsama Anglijas negehliga po-
litika.

No Odesas. Refen atpakal awises pasneedsa to sinu, ka
schejeenes gimnasijas skohlotajs Sasadkewitschs tijis us eelas
no fawa pascha brahta eewainohs, kas is Sibirijas bija at-
muzis. Bahr scho atgadijumu „Golofo“ pasneeds tuwakas
sinas. Brahti Sasadkewitschi dshwoja fenak Rjewâ. We-
zakais brahtis Matwejs mahzijahs par kirgotaju un jaunakais
apmekleja uniwersiteti jeb augstskohlu. Sasadkewitschu mahte
bija padewufehs dserfchanai. Lai waretu mahtes mantibu weens
pats peefawinah, tad jaunakais brahtis peerunaja wezako, lai
tas mahti fasit un tad pee teefas fuhds. Teefas nospeeda
wezakam brahlim Sibirijas strahpi. Noteefatais tika us To-
bolsku aissuhthts. No tureenaw winfch ismuka ar to zeetu
apnemfchanohs, brahlim atreebtees. Bet winfch nesinaja, kur
wina brahtis usturahs un apmekleja wifas uniwersitetes.
Odesâ tas dabuja sinah, ka wina brahtis kahda gimnasija
esohht par skohlotaju. Ufu nasi eegahdajees winfch tuhlt ap-
mekleja fawu brahti, kuru tas us eelas fatika, bet fawu no-
dohmu ne-isdarija, kapehz ka brahlim bija daschas dahmas
klast. Dhtra deenâ tas fatika atkal brahti us eelas un ee-
gruhda tam ar nasi fahnos. Pehz nodaritas flepkawibas
tas mehginaja ismuht, bet tas tam ne-isdewahs. „Tagad es

finu, kapeh; zeetifchu, tad tapfchu notecfahts; agral zeetu newainigs," winfch fazija.

Ahrfemes finas.

No Sirijas. Rā lastajeem finams, tad Sirija ir Turku walstis pawalste Ašjā. No Sirijas tagad atnahlufchas finas ka tur wifur laudis us nemeereem fazehlufchees. Wini tur ir kahdu Arabeeiti, wahrda Haidar Hasan, par sultanu isfludinajufchi; leelakās pilsfehtās fastahjāhs nemeerneeku Komitejas; jo wahjaka Turzijas walstis buhščhana us turpmakeem laikeem israhdahs, jo drohščhali nemeerneeki jeb dumpineeki fawas galwas pazel. Wišās Turzijas pawalstis, fur lai gan muhamedani, bet ne wis Turki dšihwo, teel Turku wal-diba eenihsta. Turki bija fawā laikā wareni un buhščhigi Kareiwji un tā tad wini daschas tautas un walstis uswareja un tahs gadu fimeeneem fawā zeetā pahrwaldiščhauā tareja, bet fchihš uswaretahs tautas nekad netureja labu prahtu us Turkeem. Tagad fchihš tautas, ihpafchi Sireefchi, pret sultanu fazehlufchees us nemeereem. Bes nupat mineta weza naida Sireefcheem wehl zits eemeflis radees, us sultanu tu-reht faunu prahtu, un tas bija tā. Rā lastajeem finams, tad Turzijas walsti tika eezelti tautas-weetneeki is wifahm Turzijas pawalstneezibā buhdamahm tautahm un tā tad ari is Sireefcheem; bet Sireefchu tautas-weetneeki, kas daschahm ne-buhščhanahm pretojahs, netika ar fawahm pretoščhanahm no sultana eewehroti un tamdeht tee tura us sultanu faunu prahtu.

No Seemel-Amerikas sino: Weegsprahhtigs jauneklis, kas leelos paradās bija kritis, preefch ne-ilga laika atstahja teh-wamahju Wirginijā. Jaw ohtrā deenā noflumis tehws dabuja telegramu ar to behdu-fiau, ka dehls kalnaraktuwē galu dabujis un ar to jautajumu, ko nu ar lihki buhščhoht dariht? Tehws telegrafeereja: „Lai glabajoh!“ un turklaht ar posti fuhtija 150 dolarus. Jauneklis, jo zits neweens kā winfch pats nahwes fiaw tehwan bij laidis, naudu preezigi eebahsa feschā. Ihsu laiku kā bahjāhs dšihwojis un wifu naudu drihs istehrejis, jauneklis tehwan atkal telegrafeereja: „Nupat dširdu, ka beskaunigs fchwindelmanis, Barklers wahrda, tahdu flawu islaidis, ka es esohht nomiris un ka fchis beidsams blehdis tewim 150 dolarus iswihlis. Ari no manim fchis nejehdstigs lempis aishema 85 dolarus un tad issuda. Es gaušchi il-gohjohs, atkal atpakal likt tehwanahjā, bet fcho fawu karsto wehleschanohs newaru peepildiht, pirms manim 200 dolarus buhfi fuhtijis. Peepildi luhdsams jo drihs fcho tawa dehla luhgumu.“ Tehws atbildeja: „Jaw weenreis tewi esmu gla-bajis. Ko ar lihki lai daru?“ Taws tehws.

Turku wangineeki Kreewijā.

I.

Kreewu awise „Golofs,” weenam no faweem korespondenteem, kas labi nahht Turku walodu, lika apreisoht wifas tahs daschadahs Kreewijas pilsfehtas, fur Turku wangineeki eeforteleiti. Ko fchis korespondents redsejis un peedfihwojis, to lastajeem tē gribu preefchā zelt. Lastaji tad dabuhs finahht, kā muhseji Turku wangineekus tura un kohpi, tos pašchus Turku saldatus, kas war-buht wehl preefch ne-ilga laika muhfu nabagu eewainotos sal-datus mozijufchi un misojufchi.

Korespondenta pirma stanzija bij Nowgoroda. Tē kasarmās winfch usgahja 2500 wangineekus, furi Plewnas kautiāhs bija Kreeweem rohlās kritufchi. Kad korespondents, no Turku wirs-neeta pawadihts, eenahja kasarmā, tad wif wangineeki pazehlahs

un fawu wirsneeku apfweiznaja. Wiš isstatijahs kā wefeli sa-fotščhni, bet nekahrtigi bija gehrti, ar wezahm, faplihsufschahm turpehm un ar wiflainahm seeweefchu sekehbm lihfi zekeem. To-mehr dascham labam no wineem jau bija sabhast un Kreewu saldatu mehtefti. Kasarmās bija tihs gaisš un ar wentilaziju (gaisa nemitejama atjauuofchanahs) wareja pilnā meerā buht. Wangineeki ari nemas nesuhdseja, ka wineem las truhfstoht, lai gan finams ilgojahs pehz eerastas baltas maises. Turku saldatt Semen-Aga — tā Turku wirsneekam bij wahrda — aprinkoja un tam eedewa 2 Turku seltagabalus un kahdus fudrabagabalus ar to luhgumu, lai fcho naudu mihtot. Tad wini pagreesehs Kreewu korespondentam un tam gribēja pahrdot Turku papihra naudu. Us korespondenta jautajumeem wangineeki teiza, ka wineem „nekas nefaitot,” ka „ar wifu pilnā meerā” esot un ka Kreewi „laipnigi” pret wineem isturotees. Kahdi 19 fawangoti Turku wirsneeki dšihwo femiščhki zitā mahjā. Wini pašchi teiza ka no krona par deenu 1 rubli dabu. Kad nu wineem par mehnefi 5 rubli ihresnaudas jamatfa, tad preefch ustura wehl atleel 25 rubli. Wišus fchos wirsneekus Kreewi fawangojufchi pee Kars. Wini gan godigi deesgan bija gehrti, bet istabas bij netihbras. Weidsot weens no scheem Turku wirsneekem korespon-dentu weba pee Turku generala, Almeds Kiriš Pascha, kas at-fewiščhki kahdā masā mahjinā dšihwo. Fchis korespondentu ap-fweiznaja kreewišt, gan lehnitinam, bet glufchi ristigi runadams. Bet kad dširdeja, ka Kreews mahlot Turku walodu, tad generala azis spihdeja aij preefa, winfch Kreewam tuhli dewa zigari un to luhdja, lai ar wifu tehju dserot. Un nu Pascha kreetni fahla leelitees. 32,000 Kreewi sem generala Garto esot usbrulufchi wina 6 taboreem, tas ir: wina 3500 saldateem un 4 leegaba-leem. Tā tad winam zits nekās ne-esot atlijis kā kapituleereht. Kad Kreewi Turku balto meeratarogu eewehrojot tuwojufchees, tad gan weens no generala wirsneekem pawehlejis, lai fchajot us Kreewu parlamentehreem. No ta tad izzehlees jauns kau-tiščh, kas tomehr nau ilgi pastahwejis, tadeht ka Turki larae-rotfchus pee semeš metufchi un padewufchees. Generalu un wina auglato wirsneeku Muhamedu Izzet Bei tad wedufchi pee gene-rala Garto.

Muhameds Izzet Bei labi mahht Wahiffti runahht. Winfch stahstija, ka „Behterburgas Heroldu” lafot un ka Wihnā, Ausr-rijas galwas pilsfehtā, esot audfinahts un stolahstis. No wal-dibas generalš par mehnefi dabujot 118 rubtus, bet winfch, Izzet Bei, 50 rubtus. Kad nu Nowgorodā wifas leetas gau-šchi dahrgas esot, tad wineem deesgan knapi eijot. Tomehr wiai Kreewu waldbai pateizot un tik ween ne-esot meerā ar to elles lehrumu, ko Nowgorodeefchi pehz Plewnas uswahreschmas Tur-keem par spihiti wifu lozu preefchā pitaiščhki. Izzet Bei wairat reifahm prašja, wai Kreewi ari leelatās pulkš padewu-fchees. Jit winfch finot, tad pašchā Konstantinopolē wairat ne-esot kā 200 fawangoti Kreewu saldati. Ka Kreewi Turkus fchi-ni kas it befi uswahrejufchi, to wif Turku wirsneeki tā isflaid-voja: „Kreewu generali fawus saldatus netaupa, bet mehš fawus saldatus taupam.”

Otra korespondenta stanzija bij Maflawa. Bet tē winam ne-isdewahs. Proti Botrowa kasarmās karstuma guka bij fahluš plofstees un jau dauts wangineeku ar fcho breefmigo sehrgu bij mirufchi. Lapeh; wifu wangineeku pulku bij aifwedufchi us ka-mowniki, Maflawas tuwumā. Wan korespondents Turkus tē gribēja usmekleht, bet winam nekahwa. Turku weetā winfch nu wareja apstatiht Tšcherkeffu pulku, ko ar seewahm un behrneem zaur Maflawu weba us Dpofchu. Noščehplojami kautini, lai gan wini pašchi tiščham femim fcho fodu bij ustrahwufchi, ar Turkeem beedrodamees pret Kreeweem.

No Maflawas korespondents brauja us Drelu. Ari tē winfch usgahja Turku saldatus labi kohtus un pareifi isrihtotus ar Kreewu saldatu-fahbakeem un mehtekeem. Lai gan Drelā ne-kahda sehrga neplohščhahs, tad tomehr 3 procenti no Turku wan-gineekem bija mirufchi, tas ir trihs no fimeem. Paščhi Turku wirsneeki lai gan deesgan faihgušchi bija, tomehr korespondentam teiza, ka wifu saldateem ne-eijohht wis flitti un ka tos pee darba nebruhšejot. Turpreti Turku wirsneeki, ihpafchi pallawneeki Afi

Haider Bei un Taufit Bei, kuras Kreewi pee Nitopoka bija sawangojuschi, stipri apsuhdseja generalu Krihdneru (Krüdner). „Lat gan Nitopolis kapituleereja,“ — tā Ali Haider Bei lih-weja — „un lai gan balto meerakarogu uswillkam, par sismi, la enaidneeseem gribejam padotees, tad tomehr mums Turfeem wifas mantas nolaupija, pilsehtneeseem titlab tā tarawihreem. Mehs ne-efam wis redsejuschi, ta Turki sawus nagus peedubruschi pee Kreewu mantahm. Bet la kristitee muhs aplaupijusch, to lairs no mums apstiprinahs.“ Tapat stahstija majors Tadjat Effendi, to Kreewi lihds ar Osmanu pascha bija sawangojuschi pee Plewnas. „Mehs bijam 24 tabori ap Osmanu pascha,“ tā wifsch stahstija, „tikko bijam padewufchees, tad Numehni muhs aplaupija; Numehni, newis lasaki. Tā tad nu mehs efam pawifam istibriiti. Redsat tē jachtneeku wirsneeku. Wifsch flitak apgehrbts ne tā prasīs saldats, jo wifam ir paschas biftes iswifusch!“ Drelā dšihro diwi Turku generali, Ali pascha, 70 gadus un Ahmed-Fail pascha, 40 gadus wezs. Pirmo Kreewi sawangojuschi pee Ardahana, otro pee Nitopoka. Ahmed-Fail pascha ar korespondentu runajot deefgan newareja smahdeht Kreewu putru, tahpostu un melno rupio maifi, ar to Turkus tē barojot. Sawangotee Kreewu saldati Konstantinopelē dabujot gahrdu pilawu. Natrureis kab Fail pascha generala Krihdnera wahrdu dširdeja, tad aif leelahm dufmahm it tā trafs palito.

„Tē, redsat scho strandu,“ — tā wifsch brehza, us sawu palto rahdidams, — „tas ir wifsch, kas manim, Nitopoli atstahjot, atlizis un par to man japateiz generalim Krihdneram! Jo wifsch saweem saldateem pakahwis, pilsehtu aplaupiht, kas ar labu padewahs!“

Wehlat tas pats generala korespondentam prasija, wai Kreewu waldbiba pehz meera slehgschanas boschibozukus atkal buhshot atpakal suhtiht us Turziju? No scha jantajeena wareja atskahrst Turku generala wehleschanos, ka lai Kreewi schos afins funus paschi paturot.

No schahs Turku wirsneeku walodas mahzamees 1) la Turku wangineeseem Nowgoroda un Drelā gauschi labi slahjohs un 2) la Turki teescham ir ehmigt ziltweki. Jo kamehr wineem Kreewu saldatu mozischanu un misoschana tas wismihatais preeks, kamehr winu firdis pildahs ar breesmigahm dufmahm, tā la wini balto splauj, til to Kreewus eedroschinajahs, winus ar pirlsta galu aiftit.

*
*
*
*
*

Weera nolihguma nosazijumi.

Weera nolihguma nosazijumi togod isfludinati, kuras ishumā fanemtus ari saweem lastajeem pasneegsim.

Lai waretu reis nobeigt paslahwigahs naidigahs fodurschanahs starp Turziju un Montenegro, tad abu walstu rohbeschas tiks slaidri nosazitas. Zaur scho rohbeschu nosazischanu Montenegro dabutu wifaplahet gar Turzijas rohbeschahm leelus semes gabalus ar schahdahm pilsehtahm: Nifitschu, Garku, Spuschu, Podgeriju, Schakti un Antiwari.

Turzijas waldbiba galigi aifihst Montenegro par patstohwigu walsti. Strihdini starp abahm walstim teel ispreesti no Kreewijas un Austrijas-Ungarijas tā schihrejeem.

Serbija ir aifihst par patstahwigu walsti. Wina eemonto walara pusē Mos-Swornitu un pret deenwideem tā sauzamo Wez-Serbiju lihds Morawas upes istekai ar schahdahm pilsehtahm: Nowi-Basaru, Prifinu, Leskowatschu un Nifchu.

Par Turku waldbibas nelustomo mantu Serbijas jounajās rohbeschās, topat par tahdu Turku nelustomo mantu, kas scho semi gribetu aifihst, nospreedihs diwu gadu laifā ihpate Turku-Serbu komifija, pee kuras ari peederehs weens Kreewu komifionars.

Turzijas waldbiba aifihst Rumenu par patstahwigu walsti. Bulgarija buhs patwaldbidama, nodohschanas (Turzijai) mafsadoma firsu walsti ar kristigu waldneeku un sawu paschas kara-spehlu. Bulgarijas rohbeschas tiks nosazitas zaur ihpaschu Kreewu-Turku komifiju, pirms wehl Kreewu kara-pulli to aifihjuschi. Pee rohbeschu nosazischanas ja-eewehro tautibas (Bul-

garu jeb Turku) wairums, tapat ari kalni un uhdeni (upes) un tureenas eedfihwotaju sadfihwes wajadsibas. Bulgarijas rohbeschas buhtu schahdas: walara pusē sahlotees no Serbijas deenwidus rohbeschahm ar leelu lihsumu gar Dshribas un Kastorijas esareem, eet lihds Wardares eetekai juhrā, tad atschke Solonikas pilsehtu, kas paleet Turzijai un greeschahs no Burugeles juhras ohsta pret seemeeseem gar Udrianopeli ar lihsumu us Konstantinopeles pusi, kuras turwumā pee Chakim-Tabiafi rohbeschas safneeds Melno juhru. Seemeka rihta pusē teel Dobrudschu noschirta. Bulgarijas firsis teel swabadi eezelts no eedfihwotajeem un no Turzijas waldbibas apstiprinahts ar leelwalstju atwehleschanu. Neweens is Eiropas leelwalstju waldoschu familiju lohzejteem newar par Bulgarijas firsu titl eezelts.

Turku kara-spehta wairs nebuhs Bulgarijā un wifst agratee zeetohschini tiks no-ahrditi us tureenas waldbibas rehkinuma.

Nodohschanas leelums, to Bulgarija is gadus sawam wirs-waldneefam (sultanam) malfahs, tiks gadu wehlat pehz jouno eestahdijumu eeweschanas nosazihstis zaur weenoschanohs starp Kreewiju, Turziju un leelwalstim. Nodohschanas tiks nosazitas pehz jaunahs walstis zaurmehra eenemschanahm.

Turzijas waldbiba ir atwehlehts zaur Bulgariju west kabrtigu kara-spehtu (ne wis Baschibosulus un Escherkeschus), prowiantu un kara-mantas us sawahm pawalstehm, kas aif Bulgarijas at-rohnahs. Tapat Turzijas waldbiba atkauts west sawus pasta suhtijumus un uftureht telegrafa lihniju.

Turzijas waldbibas un muhamedanu nelustama manta tiks nospreesta, tapat tā Serbijā, no ihpaschahm Turku-Bulgaru komifijohm sem Kreewu komifara usraudischanas. Tahdas komifijas tiks eezeltas wifās leelatās Bulgarijas pilsehtās un wifscham sawi darbi japabeids diwu gadu laifā. Schini laifā nepogehreta un ne-usrahdita manta taps pahrdohsta kara-krituscho familijahm par labu.

Wifst zeetohschini pee Donawas teel no-ahrditi. Turpmat pee schihis leelupes nebuhs netahdu apzeetinojumu; tapat Rumenujas, Serbijas un Bulgarijas uhdenis nebuhs kara-lugu, bes ween tahdeem, kas wajadsigi preeksch upju polizejas un preeksch tulles waldbibas. Pastahweschahs tautstarpigās Donawas-komifijas teefibas un usdemumi zaur tam neteel aifkahrti.

Bosnija un Herzegowina tuhtit tiks eewestas pahrgrohslabas, kahdas Konstantinopeles konferenze preeksch schihm pawalstehm nospreeda ar daschabahm pahrgrohslischanahm, kuras nosakamas pehz sawstarpigās weenoschanahs starp Turziju, Kreewiju un Austriju-Ungariju. Nodohschanas parahdi naw peedsenami un turpmatas eenemschanas no schihm pawalstehm lihds Imam Dierzim 1880tā gadā ir leetojamas weenigi preeksch atlihdsinaschanas familijahm, kas zaur pehdejo nemeeru laifu zeetuschas slahdi. Ta suma, kas pehz scha termina notejeschanas Turzijas waldbiba buhs jamalsa, tiks nospreesta zaur Turziju, Kreewiju un Austriju-Ungariju.

Turzijas waldbiba sohlahs, tizigi isplidihst Kretas salai 1868tā gadā dohtohs lihsumus un teefbas. Tahdi paschi lihumi tiks eewest Epirusā un Tesalijā tā art zitas Turzijas dalās ar pahrgrohslischanahm pehz tureenas buhschanahm.

Kad Kreewu kara-spehte iseeet is tahs Armenijas, kas Turzijai teel atkal otdohsta, un tur waretu rastees kahdi raibumi, tad Turzijas waldbiba apsohlahs ari tur gahdaht par pahrgrohslischanahm un par kauschu drohschibu pret Kurdu un Escherkeschu usbruk-schanahm.

Kara-atlihdsinaschana un tapat Kreewijai notikufe slahde, to us Kreewijas augsta Keisara pogehteschanu Turzijas waldbiba sohlijusehs atlihdsinaht, ir schahda:

- 900 milionu rubku kara-isdohschanas;
- 400 milionu rubku slahdes, kas notikufe Deenwidus Kreewijas tirgoschanai, fabriku buhschanai un dselscheeem;
- 100 milionu rubku slahdes, kas padarita Kawkasija zaur kara-eebruschanu;
- 10 milionu rubku slahdes, kas notikufe Kreewu pawalstneekem Turzijā.

Kobpā 1410 milionu rubku. Bet eewehrojohst Turzijas nau-das-buhschanas gruhstibas un sultana wehleschanohs, Kreewijas

Reisars ir ar meeru, ka leelaka daka no augšam minetahm jumahm teel atlihdstnata zaur semi un prohti:

zaur Tulschas guberniju jeb Dobrudschu; Kreewija to apgabalu negrib patureht preelisch sewis, bet ismainiht pret Rumelijas Befarabiju, kas zaur 1856ta gada meera-nolibgumu no Kreewijas tika atšķirta; zaur Ardahani, Karst, Batumu; Bajasidi ar wifu aplahrtejo semi lihds Saginluga kalneem (widus jekā starp Karst un Erserumu). Turwakas rohbeschas taps wehlat noteiktas zaur ihpafchu Kreewu-Turku komissiju.

Tuhlit pehz meera-nolibguma apstiprinaschanas tiks abu walstju wangineeki ardohti atpatat. Turzijas walddiba feschu gadu laika nomafschas idohschanas, kas Kreewijai bijuschas zaur wangineeku ustureschanu.

Schacha spehle.

Schi spehle ir us kwadrata pehdas leela un 64ds weenlihdstgds laulds eedalita galbina, ar 32 figurahm spehlejama spehle — ir ta jaulaka un gudrata no wisahm spehlehm. Schi spehle, kuru warbuhl wehl dauds kas nepasihst, kas tapat ka matematika, der us dohmaschanas spehlu, wingroschanu un attihstischanu.

Lai palkaufamees nu to jautu stahstu, ka schi schacha-spehle zehlfeshs.

Ispahane, sena Persijas galwas pilsehta, walddija preelisch dauds gadu smteneem warena schachs (fehniisch) Azums. Celisch wina staleem bija tee wifu skaisstakee sirgi, dimanta almini pee wina turbana bija pahrat par 100 mahzinu smagi, wina seewu pils bija tahs gihstakas seewas, bet tomehr tas wifs nebarija winam ne kahdu preeku; ar sirgeem winsch nebrauja, bet lika sewt nest dahrga gresna krehsla; turbanu winsch negribeja wairs redseht, jo tas bij winam par smagu, pat ari seewu pils winsch jaw wairat gadus nebija gahjis. Tas wifs notika tadeht, ka winsch bija fahrdists ar slimbibu, kuru neweens ahrste pasaulē newareja ahrsteht, prohti ar leelu wezumu. Wezuma wahjiiba darija winau katru deenu jo ehmigaku un jo teepigaku, ta ka pilskaudis nefinoja, ka ar winau lai isiltu. Lai gan mas wairs wareja to handiht, tad tomehr winsch bija tik eegribigs, ka negribeja to neweenam rahdiht; wina pawalstneekem bija jatiz, ka winam wehl wifs preeku dara. Pehdigi wezais kungs palika tik teepigs, ka wairs negribeja runast, un peenehma shmju tultu, kuram bija jatulto shmes, kuras winsch ar rohtahm jeb gihma weebchanu darija, tad kaut lo wehlejahs.

Pat meegs ari wairs azis nenahja.

Deht nerwu stiprinaschanas, wina ahrste dewa to padohmu, lai tapat ka wina preelischgahjeji, preelisch katras maltites 30 wehrgeem nozehrtoht galwas, jo tas pawairojohht ehshanas grihu un preelisch guleht ehshanas kahdu stundu ar bultehm schaujohht us saweem pawalstneekem. Bet ari tahds darbs tam nebija pa prahtam; winsch labak sehdeja us tepika un smeheja tschibuku.

Walstis gudratee lausija galwas, gudrodami, to gan waretu wezam walddneekam pa prahtam isdariht un to ar lo eepreezinast. Bet wifs bija par welti.

Te gadijahs, ka kahds bagats kaufmanis, ar wahrdu Ali, kas bij drauzis us Derbenti, bij tur eeraudstijis brihnum skaisu Tscherseseett, Meiju, un bij to eemihlejees, un kad paschu laitu gribejis to pirkt, te peenahjis schacha agents un nopirzis to preelisch schacha seewu pils. Par to Alis fahjis lohli sehrotees un palizis tihri dohmigs. Ar dohmahm darbodamees, ka pee sawas mihkafahs tiftu, winsch isgudroja spehli, kura diwi walddineeki weens pret ohtru karo, kamehr ismanigakais dabuhn wirzrohlu. Kara nem dalibu semneeki, wirsneeki, sirgi, torni un pat schachs ar sawu mihkato seewinu. Alis dahwinaja jaunisdohmatu spehli schacham, zeredams, ka tas spehs schacham preeku dariht un ka tad winsch atwehlehs spehles isgudrotajam kahdu schehlafstibu isluhgtees. Un ta ari bija — winsch teel us schacha pils aizinahs.

Pastatistim, kas nu pils noteel.

Leela gresna jahle ir wifs us to lepnalo fagatawohts. Pils kungi stahw pulzinds un tschulst sawa starpa, bailigi us sawu walddineeku gaididami.

„Nu ka eet schodeen?“ prasa ar smalki pihstledamu balsa seewu pils generalis.

„Pehz wairat mehnescheem schachs schodeen pirmo reisi smehejahs,“ otbildeja lambara kungs, „wifas Persijas moschejas pateizibas pahitari jatur.“

„Ari labaka ehshanas griha,“ finoja wirspawahru meisteris, „winsch bija tik schehligs, ka lika sew 3 nudeles mutē bahst; ari darija shmi, kuru gandrihs wareja saprast. To wifu kaufmanis Ali ir panahjis ar sawu spehli.“

Schini brihdi atflaneja musika un drihti pehz atdarijahs durwis un eenahja jahle wesela rinda schacha pawadonu — pa-preelischu fargi, tad musikanti, nerri, danzotajas, ministerei, ahrsti, augstas laimes fauzeji, lambarjunkuri un wispehdigi pats schachs, krehsla us sibda spilwena, nests no pils sulaineem; winam blakus gahja shmju tults, szeptera glabatajs un jauneezeltais schacha spehles nesejs. Kad schachs bij jahle eenests, te peestrehja lambaratungi, iszehla winau is krehsla un nolika us gohda sehdehta, diwi ministerei falila winam kahjas krusniski.

„Augsta laime schacham Azumam, walddneekam par Persiju, fauli, mehnest un swaigsnehm u. t. t.“ kleedsa augstas laimes fauzejs. Pehreji teetam meeloja kaudis ar pahtagu, lai teem buhtu eemestis, preezigaki kleegt un gawileht par schacha schehligu atnahschanu.

Statitaji kleedsa ka trakt, tad notrita us zeteem, peeri' noleegdami lihds semi.

Schacham, ka rahdijahs, kas trubla.

„Galdinu preelisch schacha spehles!“ kleedsa shmju tults; „wifu schehligakais schachs Azums, walddineeks par Persiju, fauli, mehnest, swaigsnehm u. t. pr. wehlahs wifuschehligi spehleht.“

(Turpmat beigums.)

Sina pahre ussaulkteem Rigā.

Pehtera- un Dohmes-basn.: kolporteurs Karl Mandel ar Anili Klaus.

Jehhaba basn.: strahdneeks Kaspar Kalkers ar Annu Dilliju Strihl. Tapzireers Wald. Rebel ar Elfr. Jennert.

Gertrudes-basn.: ekonoms Heinz. Nikolai Stöwer ar Elenori Karol. Amaliju Mattuschewich. Saldats astahwneeks Mahrtinsch Behrsinsch ar Tihni Uldritis. Zimermanis Mahrtinsch Mahlers ar Ecu Rudstihl.

Jesus basn.: Karl Peter Emil Brieghel ar Hedwigu Köhler.

Jahna basn.: strahdneeks Juris Sprohgis ar Annu Dsholin, Burtewiza atšķirto seewu. Lohnes fulainis Klahws Kasfmann ar Lehni Turschewski. Fuhrneeks Simon Awost ar Augusti Emiliju Preuss.

Mahrtinu basn.: fuhrmanis Bankus Kruhinsch ar Annlihi Dahrneek.

Trihsweenibas basn.: kutscheeris Frijis Gulgans ar Gotlihu Lehmann is Saun-Auzes.

Gewehrojums.

Te zeenige Mahjas weefa lasttaji, kas par saweem pastelleteem elfemplareem naw peenahkamo mafsu nomafschajuschu, teel luhgti, lai to drihsumā isdaritu, jo kas lihds Dierz mehnescha beigahm nebuhs nomafschajis, tam wairs netiks turpmalee numuri (no 13ta numura sahthoh) peefuhiti.

Ernst Plates,

Mahjas weefa ihpafschneeks un redaktors.

Raudas papihru-jena.

Rigā, tai 17. Merz 1878.

	Papihri	prafija	mafaja
		rubl.	rubl.
5	prozentis inkscripijas 5. serijas no 1854	—	—
5	prehmiju bitetes 1. emistijas	237	236 1/2
5	„ „ 2. „ 2. „	233 1/4	232 3/4
5	„ „ Rigas namu kihu-grahmatas	—	—
5 1/2	„ „ hipoteku kihu-grahmatas	—	—
5	„ „ Widsemes kihu-grahmatas (ne-ussal.)	99	89 1/2

Atbildejams redaktors Ernst Plates.

Sludinafchanas.

Wifas zeenijamas pilseftas un semju polizejas tohp zaur scho laipnigi luhgtas, apalschrafftitu pagastu peederigus us Krohna un pagasta malfaschanu nolihbsinafchanu gribeht apalscha minefde terminde pafstleht, fur femifchli latra nedela, Dangukde if ohrdeenas un Augstrohse il peektdeenas taps malfaschanas preti nemtas. Katram malfatajam ir fama galwas-naudas grahmatina tuhlin ufrohdama, Schahbi malfaschanas termini taps ifai lihds 30. April sch. g. tureti. Pehz schi pagahjuscha laila tabdus, turi naw farwas malfaschanas nolihbsinacht pafstegufchees, zeen. polizejas tohp laipni luhgtas, areftigi schahm pagasta waldbibahm peektelleht. 1

Daugulu un Augstrohses pagastu waldbibu wahrda: Daugulu pagasta wejalais: P. Behring. Augstrohses pagasta wejalais: M. Grading. Strihweris: J. Ehrmann.

Kad tas bijsi Daugulu un Augstrohses pagastu Strihweris Pehteris Geranins ir miris, tad tohp zaur scho wisi, un illatris lam tas lo parahda, la ari tee, lam tas lo parahda palizis, usajzinati, 3 mehneschu laila, no apalschparafstitas deenas flaitohht, pee scho pagastu teesu peekteltees. Wehlaki waird neweens netaps flaushtis, bet ar parahdu flehpjeem pehz lituma darihts. 2

Daugulu pag. tees, 1. Merz 1878. Preekschebetajs: J. Bullaw. Strihweris: J. Ehrmann.

Kad tas schihs apalschparafstitas wolstes, Dufmuischas graudneels

Andrees Ohfoling

parahdu deht konfusi kritis, tad teel wisi wina parahdu deweji un nehmeji usajzinati, 3 mehneschu laila, no apalschparafstitas deenas flaitohht, pee schihs teefas peekteltees; jo wehlaki waird neweens netaps flaushtis, bet ar parahdu flehpjeem pehz lituma idarihts.

Rahdes pagasta tees, tai 13. Merz 1878. Preekschebetajs: J. Behring. Strihweris: M. Grawe.

No Smiltenes pils magastihnes teel

rudsi, meeschi un ausas

par mehreu zenu pahrdohiti.

Smiltenes pils walste-waldbifchanu, tai 23. Februar 1878. 1

Walstewejalais: Riggul. Strihweris: Johannson.

Janneklis,

tas jaw 3 gadi par floblotaju ir bijsi un Latweeschu, Wahju un Kreewu walodu runa, la ari Drantschu un Lateineru waloda un zitah floblas sinafchanas war

elementar-mahzibu

pasneegt, mette waj nu draufdes floblotajam par palihgu, jeb mahjas-floblotaja weetu. Tuwalas sinas zaur Krausberg tungu, Zahna basnizas floblotaju Riga Polizeitajarnenhof N 9.

Labs melder-puifis,

kufsch proht malt, war latra bishbi weetu dabuht

Bufuld dsirawas,

pee Peterburgas schofejass, 10 werstes no Rigas.

Deenestmeita,

tas jaw ir deenejuse un war labas leezibas-sihmes uftahdohht, war tabda masa familija weetu dabuht. Dapeektizahs Ernst Plares tunga druku-nama.

Lohpu lohpejo, kufsch lohpu lohpschane labi proht, wislabati Wahzeets, teel uf 23. April sch. g. preeksch Alaschu muischas mellehts. Peektelshchanahs bes labahm leezibas sihmeht netaps peenemtas. Adrese par Siguldas pafsi pee muischas waldbifchanas. 1

No jensures atwehlehts. Riga, 17. Merz 1878. Dritehts un dabujams pee bilschu- un grahmata-driketaja Ernst Plares, Riga pee Pehtera basnizas

Kausas muischa, Balkas kreise un Palzmar draufse, no Surgeem 1878 uf 6 gadi ir isrentelamas

diwas mahjas,

pahral par 20 dahleri leelas. Notaisfchanas pee muischas waldbifchanas.

Mijetofchanas deht teel uf weza Lehger-lauka isrenteta

plawa un lauki

pa 10 puhraweetahm. Rahtakas sinas uf Lehger-lauka N 131 pee Schwanberg tunga un pee R. Stabusch l. masa Lehger-ela N 25, preti Tanka fabrilat.

Lohjes

preeksch Maslawas loterijas, turi isflobsefchana buhs April mehnesi, war dabuht 3 gabalus par 1 rbl. Wasilija Perlowa un dehtu tehjas magastihne, Kauf-ela N. 2.

Brahlu Busch

brufatawa, Bruneneclu-ela (Ritter-Str.) N 53b pafschu nama ir gatawas tikufchas schahdas jaunas grahmatas, luras dabujamas muhsu

grahmatu-bohdê

Ahr-Rigas Kalku-ela N 8 pee Widssemneka un Martinkona fahls bohdes, netahlu no Wehrmana dahrsa:

1. Jelofchanas peedshwofumi un dsimtenes ftapas, apralstijis D. Funke. Latwisti no D. Platfch. Mafsa 30 lap.
2. Laupitaju wirneels Dubraustio. Stahsis bishwi pehz Puschlina no R. R. un R. S. Mafsa 15 lap.
3. Marisa un Edgars. Stahsis latwisti no R. J. R. S. Mafsa 20 lap.
4. Zuhreeku dsiesmu galds, no Ed. Kalnina. Mafsa 15 lap.
5. Selta suhrmalu. Pateefigs atgabeens, latwisti no P. P. R. S. Mafsa 12 lap.
6. Mihilstiba, las lapa mala dsimufe. Mafsa 10 l.
7. Rabatas kalenders. Mafsa 10 lap.
8. Konto grahmatinas preeksch peerastifchanas dashabi sehjumi. Mafsa 5 l., leelatas dahrgati.
9. Stohlas leezibas 1 rubl. 30 lap. var 100.
10. Kwihtu grahmatinas pa 100 kwihti weena gr. feeti. Mafsa 65 lap.
11. Datschadi dsiejoli no Balina Mikela. Mafsa 15 l.
12. Zihnischanahs uf dschwibu un nahwi ari wehl ir dabujamas.

van Dyk Superphosphat Riga Packard

P. van Dyk Smiltschu-ela. Klaitona lokomobiles un tukamas-maschines, Packarda superfosfati

augstgrahdigi un masfgrahdigi ar peefoblitu labuma apgalwofchanu, ta la ari kali-mehli un wifadas lautfaimnezibas maschines un rihfi.

Wifas labi dihsfoshas

dahrfa-faknu

un puku-sehklas pahrdohd par ihsti lehtahm zenuht dahrjneeks

M. Kull, Walka, Seruma nama, Dahrfa-ela.

Kohrtelis

preeksch pahra sauneem zilwekem teel isihrehts Rungu-ela N. 16, sehta.

Rugu- un plohtu-naglas

wifds leelumds, isprohwetas

Rugu- un anfern-tehdes

latra brublejamu garumu pahrdohd

Wundel un beedra

Rigas dselst-industrija, leela Kihwer-fala, Daugeawmalu, 1. Ambaru-ela N 48/49.

Smalko zukuru

par 14 lap. un seepes par 10 lap. mahziju pahrdohd Dfirnawu-ela N 55, pee P. Wellert.

Walmeerâ.

Draugeem un pafststameem daru sinamu, la sawa

alus- un wihnu-kantohri,

laufmana J. Simroth l. nama, pahrdohdu Leepu-muischas Paireeschu- un Wolalu, Zaubilstas-muischas twasu un kweeschu- alu muzahm un pudelehmu. 3

Ar zeenifchanu A. Hartmann.

3ehsis.

Ihsten labs Paireeschu alus par 8 rbl. 50 lap. muza dabujams

Leepas fantori,

pee feena tirgus.

Wilnas kahrshamas maschine

nes pahrdohschana.

Apalsch Kawermuischas, pee Balkas, fabrika-dsternawas stahw weena pilniga wilnas-kahrshama maschine, no jauna apwiltta, preeksch pahrdohschanas. Dapeeprafra Kawermuischas fabriki pee melderu Kartan. 2

Dseefnu wihte

no P. Behrsina

wehl arween ir dabujama Riga Dibrif, Luzan, Kaptein, Mekon un Schilling il grahmata bohdes, tad Zehsis pee Plamsch, Walmeerâ pee Trey un Waska pee Rudolf II., ari pee pafschu isdeweja. 2

Augl. aufchamu-deegu

zenu-rahditajs par mahziju,

tas dabujami pak-lambari pee fugi sem to andeles wahrdu: Pobegalow un dehts, Sinder-ela N 29.

	16.	20.	24.	30.	36.	40.
Rebalinatee	60.	63.	65.	67.	70.	73.
Balinatee	70.	73.	75.	77.	80.	85.
Bruhnee	65.	68.	70.	72.	75.	78.
Kiesch-bruhnee	68.	71.	73.	75.	78.	81.
Melnee	63.	66.	68.	70.	73.	76.
Pelesee	63.	66.	68.	70.	73.	76.
Sillee	79.	81.	84.	86.	89.	92.
Deltanee	79.	81.	84.	86.	89.	92.
Sillee	79.	81.	84.	86.	89.	92.
Salee	88.	90.	92.	95.		
Sarlanee			120.	130.		
Melnraibee			85.	90.	93.	95.

un ari wehl dauhs zitas prezes.

Pobegalow un dehts.

Linschklas

preeksch sehshanas pahrdohd Riga leela Smiltschu-ela N 18 pee Pirang. 3

No polizejas atwehlehts.

Nedshwais weefis.

(Statees Nr. 1. Veigums.)

Bander gaspascha dohmaja, ka tas atgadijums tomehr it dabigi isskaidroschotees, jo wina nekad tahdeem neeceed ne-wareht tizeht.

Bander lungs uslehja it nejauschi, ar nahwes bahlumu waiga, no krehfla — ta ka Bander gaspascha lohti isbihjajs. Igi winsch newareja un negribeja runaht.

Beidscht fauja winsch ar wahju nedroschu balsi: „Maht, ja weena leeta ir pateefa, tad ohtra ari waretu pateefa buht!“

„No Deewa pufes, kas tad?“

„Waj tu dohma, ka Fridrike wehl gut? Mehs jaw fen efam sawas gultas nomohda bijuschi, waj tad tu esi ari dsirdejuse, ka wina fahnu istaba ir kustinajusehs, jeb kahdu krehflu pagruhstijuse?“

„Papa, ko tu faki, tu jaw tatschu nedohmasi, ka Rihketei ir . . .“

„Ja weena leeta pateefa ir, tad war ari ohtra buht —“

„Mam, man naw duhschas apskatitees!“

„Ko? tu tak netiji, ka winai ir . . .“

„Nu ja, kallis apgreests!“

Ar scheem wahrdeem skrehja wezais, ka no nelaba dsenahts, Fridrikes gulama lambari. Bander gaspascha tschahpaja winam bailigi pakaf. Winsch lila sawu dreboschu rohlu us Fridrikes gulama lambara durwu klinka; winsch nemas nedrihsteja dwaoschoht un ta ka Fridrike nemas ne-atsauzajs, winsch bihajas us gultu paslatitees. „Statees tu, mam,“ fauja winsch sawas firdebailis.

„Wina jaw faldi dus!“ fajija Bander gaspascha. Winsch ari pazehla azis us gultu. Fridrike guleja faldi ka newainibas engelis sawa gulta. „Bet waj wina dsihwa?“ prassja Bander lungs un tureja kruhschu kussteschanohs par azu apmahnischanu. Bet jik labi palika winam ap duhschu, kad winsch winas rohlu siltu atrada, un wina sawas azis atwehrtama, wineem laipni un ka jautadama usfmaidija. Mama isskaidroja Fridrikei, ka Gahna lungs fleyeni ajszetojis un papa sawas leelas bailis nahjis winu, Fridrikei, raudsicht. Nu bija atkal wisi meerigi un preezigi.

Bet wini tapa wehl meerigaki un preezigaki, kad wini tai pascha wakarā, pee wakarinhm fehshoht, kahdus ratus pee nama durwim apturam dsirdeja. Fridrike uslehja klausidamahs un fajija: „Waldrikis!“ — Wisi steidsahs winam pretim. Bander tehws aplampa winu sagaididams tagad dands zeeschaki sawas rohkās, neta fenak. — Tē nu bija tuhstoscheem prassichanu un atbildeschanu. Bander lungs isbeidsa scho lehrumu un fehdinaja komandantu us eerastu weetu, fewim blalam. Blahpaschana fahlahs atkal no jauna. „Un dohmajat tilai,“ fauja Bander lungs, „dohmajat tilai, kapteinil, nedshwais weefis bija pateefi Herbesheimē — un ari muhsu namā. Ko juhs us tam fakat? Ja, bet ko juhs us tam fakat, ka winsch 24 stundas jaw trihs bruhthes usdabujis bija; pirma bija muhsu Fridrike, ohtra birgermeistera Minnina un trescha puzmaterenes jumprawa Wihsel. Wisi pilsehtneeki bija ka masi behrni isbihjusehs.“

Komandants it fskati pasmehjajs un fajija: „Bet es ehdu ar

winu schodeen Odernbergas pastesnamā pufdeenu; juhs tatschu neturefeet Gahna lungu par nedshwo weefi?“

Bander lungs smehjajs it errigi. „Gahna lungs schurp jeb turp! Lai winsch buhtu, kas buhdams, winsch bija pateefi nedshwais weefis, un ja winsch ari Gahna lungs buhtu, winsch tomehr manu Rihketei nedabuhē. Ja winsch pateefi mana drauga dehls bija, tad tas ir preefsch wina jo sliktaki, jo winsch isskatijahs pateescham ta, ka juhs winu aprakstijat.“

„Ah!“ fauja kapteins, „pee tam winsch ir lohti newainigs. Kad man winā wakarā wajadseja nedshwa weefa teiku stahsticht, un wina issklatu apraksticht, es ne-atradu ahtrumā neweenu zitu, ka tilai muhsu Gahna lungu. Winsch man tilai tamdeht prahta eeschahwahs, ka winsch man diwlahrtigi bija reebigs. Kad mani schowafar us Herbesheimi garnisonē fuhthija un es ar sawu rohthi us schejeeni marscheeredams galwas pilsehtai netahstu garam gahju, tad es ari winu apmelleju. „Portugales kehmina“ weefnizā pufdeenu ehdoht, man eekrita kahds lohti ehmohts zilwels azis. Schis zilwels bija wairaf ka feschji pehdi garfch, par galwu garaks, neta wisi ziti weefi, ar melneem mateem, fwinawihfigu gihmi un melnahm drehbehm. Es dsirdeju, ka tas esohht flawena bankeera dehls. Winsch man bija toreis lohti weenaldfigs, bet wina issklatu es newareju nekad aismirst, un tad es winu nebuht newareju aismirst, kad winsch man wairs weenaldfigs nebija, jo winsch, — juhs man tak atwehlat to teikt? — jo es sinaju, ka winsch pehz Fridrikes prezeja.“

„Behrkons!“ issauja Bander lungs smeedamees, un rihweja un sita few par peeri. „Greiffirdiga cenaidneeka eedohma! Wairaf neta! Rā tad man tas nebuht ne-eeschahwahs prahta un pat muhsu wissinatajam birgermeisterim un polizejai ne! Waj tad nu es to newareju tuhlin eedohmatees, ka laikam muhsu komandants Gahnu pasinis un no greiffirdibas winu par nedshwo weefi pataisijis? Mehs wezee ar wiseem saweem firmajeem mateem, paliksim tak lihds pat kapa malai nejehdfigi! Bet, komandanta lungs, juhs esat pee it wisa wainigi. Jaunais Gahns buhs breezmigi niknis, lahdehs un trakohs, ka winu tē ta ir usnehmuschi un fauks mani par mulki un traku.“

„Nebuht, papa! to til ne!“ fajija Waldrikis. Winsch ir ar scho likteni pilnigi meera. Winsch leek juhs, mamu un Fridrikei laipni fweizinahht. Mehs efam schodeen labi draugi tapuschji un weens ohtram sawus firdsnoflehpumus atklahjuschji. Gesehklumā, kad mehs pastesnamā weeni paschi pee galda sehdejam, bija muhsu faruna lohti ihfa. Winsch bija faniknojees un zeeta klusu. Es isturejohs tapat, jo es winu pasinu un dohmaju, ka winsch bruhthes deht us Herbesheimi braufschohht. Kad mehs pee galda it nejauschi no gohdpratihās runaht fahklam, tad es dsirdeju, ka winsch no Herbesheimes nahloht un us mahjahm zetojohht. Es tapu lohti siaklahrigs un gribeju wifu sinahht. Tamdeht es ari newareju leegtees, ka es Herbesheimes pilsehtas komandants esohht. „Aha!“ fauja winsch smeedamees un sneedsa man sawu rohlu pahr galdu. „Mans laimigais pretineeks, lam man par sawu laimi japateizajs.“ Tē nu bija passichanahs un ari atklohta atgadijumu isskassichana. Ko juhs dohmajat, papa, winsch apgalwoja, ka Fridrikes jaunlundse pate winam teikuse, ka wina esohht ar mani faderinata un winu kuhguse,

mani un wianu nelaimigus nepadarist. Un winsch turpretim esohit jaunkundsei rohku skuhpstijis un fazijis: winam gan waijadsejis fawa tehwa praham paklausihit, us Herbesheimi zelohit un pehz Fridrike prezeht; tomehr winsch to ne-efohit nebuht nopeetni dohmajis, un zerejis zaur fawu usweschanohs ta isdarist, ka wianu atraiditu. Zo galwas-pilssehta winam jaw kahda profesora meita esohit bruhite, bet kuzai, gara mantas isnemohit, nekabdu zitu mantu ne-efohit, un schi leeta wina tehwan, wezajam Gahnam nepatihloht. Tehws peedraudedams wianu no mantoschanas isfleht, esohit winam us bahrgako noleedfis profesora meitanu mihleht, bet jaunais Gahns esohit fawai meitanu ustizibu swehrejis un wianu pehz fawa tehwa nahwes tomehr prezeschoht.

„Ka?“ fawu Bander lungs isbrihnejes. „Un tu, Fridrike, esi to wifu no wina pascha dsirdejuse? Behni, man rahdaks, ka juhs it wisi mani gribetu nerroht! Kamdeht tad tu man neweena wahrda, neweenas silbes no tam neteizi?“

Fridrike skuhpstija tehwa rohku un fazija: „Apdohmajatees, papia, un nepahrmetat Fridrikei neko! Baj juhs ne-atminat, ka es no farunas ar Gahna lungu preezigi atnahuse jums it wifu un it smalki gribeju istahstihit un zil nikni juhs tad palikat? Baj juhs nesinat, ka juhs man par klusu zeeschanu un paklausichanu Gahna lunga weetä apfohlijat Baldriki doht. Baj juhs to jaw aismirfat?“

„Ta? Baj es to dariju? Itkattris mehds pasaulä tad jo labat pasiaufihit, kad winam petna atrihit!“

„Baj tad man newaijadseja paklausihit? Baj tad juhs nedraudejat mani un mihko mamu pagrabä eefleht, ja . . .“

„Babi, labi, pahpa! Deesgan no maneem grehkeem! Kad tu toreis ar jauno Gahnu bes manas sinas runaji, waj tad tu newareji winam tuhlin pateikt, ko par wianu schi dohma. Winsch buhtu gan warbuht spehjis pzerahdihit, ka winsch nedshwais weefis naw. Kad ne wairaf, tu buhtu taf warejuse winam kahdu peeklahjigu eemeslu usrahdihit, kamdeht mehds ta efam usweduschees!“

„To es dariju. Tidriht ka winsch dsirdeja, ka Herbesheimä neweena sirdskambarischa preefsch wina wairs wala ne-efohit, winsch preezajahs, un atklahja man ari fawu firdi. Babaks schkirfchanahs eemeslis nebija usdabujams. Juhs taf sinat, mehds bijam wianu us pufdeenu-eeluhguschas, bet . . .“

„Stahwi klusu! Komandantin, stahiat tahlat! Winsch nebija us mums dufmigs? Ko lai winsch no mums gohdigeem Herbesheimeschem dohma? Baj winsch nedohmaja, ka mehds atwentä wisi, bes ischkirfchanas, efam trakti palikuschi?“

Baldriki atbildeja: „Ta nu winsch gan dohmaja. Eauschu istureschanahs bija winam lohki azis krituse. Kad winsch no birgermeistera nedshwa weefa teiku dsirdeja, tad winsch lohki preezajahs, ka wianu par tahdu waronu turoht un apnehmahs nabaga Herbesheimeschus wehl wairaf fawä tijibä apstiprinahit.“

„To tilai ne-aismirstat, ka pee tam tilai juhs, komandantin, ar fawu besdeewigo stahstu wainigi esat.“ fazija Bander lungs.

— „Kas tad preefsch pirmahs seemas balles sinaja, ka nedshwais weefis isflatahs? Nahkamä deenä jaw wisi behni to no galwas apraktija.“

„Nu, es Gahnam esmu wifus fawus grehkus fuhdsejis. Kä man mulkigä wihse wina isflats pee schis teikas prahtä eefrita, kas man ir peedohdams. Bet waj tad es mas wareju dohmaht, ka mans stahsts tahdu trohksni isdaris. Gahna

lungs smehjaks zil spehdams man lihds. Winsch nu man ari stahstija, ka winsch juhs wehl wairaf isbeedinahit gribedams, wifadus johkus esohit taifijis. Gemihlejuschohs polizejas fulaini gribedams isbeedeht, winsch esohit uhfaina bruhiti apmellejis; lai fawu isbihjuschohs weefnizas fainneeku waretu isbeedeht, winsch esohit johlijees agri guleht eet un tilai no rihta aiszelohit, bet winsch jaw wakarä fawu kasti un mantas ar fulaini isfuhitijis, un pats mehnescham spihdoht no Herbesheimes kahjam lihds tuwakai pastes stanzijai aischahjis, tur par nakti isgulejees un tad no rihta ar pastesfirgeem aiszelohis. Deesgan, neweens pasaulä ta naw smehjees, ka mehds diwi, kad wifas Herbesheimeschu bailes apdohmajam un ta wiani puhlejuschees, nedshwo weefi is Herbesheimes isdabuhit ahra. Pee schampanera pudeles flehdsam mehds, bijuschee eenaidneeki, draudsibu un plahpajam un smehjamees ilgi jo ilgi.“

„Ka isflatahs, tad Bander tehws bija pats ar fewi stihda. Breeki un behdas lohpa jaukti, bija us wina waiga lasami. Fridrike nomanija gan, kas eefsch wina bija, bet tiklihds ka us wina peeri frunkas parahdijahs, wina nobuschaja tehwu.“

„Behni,“ fazija Bander tehws, „waj redsat, kas no mahnu tijibas war zeltees? un pat man, wezajam filosofam, waijadseja par mulki palikt un ziteem mahnu tijigeem lihdsigam tapt. Es gan labprahit launetohs, bet man tomehr neberahs par muhsu wahju zilwela dabu smetees! Es palikuschi pee schahda teikuma: lai neweens nedohma, ka winsch deesgan stipri, zeeti un nekustinami us fawahm kahjam stahw, bet labat peeluško, ka winsch nekriht! Mam! leez punschu ustaisihit, lai mehds ar komandantu preezajamees! Es fawu mehds, tas ir tilai es; jo tu, mam, ne-esi mahnu tijiga bijuse un esi mani pahrspehijuse; un pee tewim, Fridrike, war flaidri redseht, ka tu komandanta klahdbuhichana nemas newari behdiga buht un tawa mihlestiba pilnigi uswahrejuse ir!“

Mama sneedsa komandantam ar laipnu pateesu mahstes smaidichanu rohku un fazija: „Baj juhs papas beidsamo wahrdu sapratat?“

„Ne!“ atbildeja komandants fazujis un nofarldams; „bet es gondriht usdrohshinohs to saprast!“

„Mam, leez tuhlin punschu ustaisihit, nu ir deesgan plahpahits! Mums waijaga scho mulkigo plahpachanu ar punschu randsiht aismirft. Ari wisuduhshigakajam, kam jaw dands reijas lohdes ka bites gar aushm ruhuschas — ir taf fawu baitu minute bijuse; ari pasaules apbraujejs, kusch ilgeem gadeem pah wifem pasaules juhrahm bes maldichanahs brautajis, ir spazereht eedams nomaldijejs; ari wisudeewabihjigakai flaidrakai debesu bruhite war mihlestibas dohmas prahtä eefultees, ari wisugudrakais wihrs war dandsreis par Antinu ar stabuliti palikt.“

„Papa, fahlat jel ko zitu,“ teiza Fridrike lischledama, „un runajat jel no zitahm leetahm! Par prohwi — eefahlat jel ko zitu!“

„Al ja, komandantin,“ teiza Bander lungs tahlat, „waj juhs sinat, ka es juhs esmu pahrdewis? Es esmu juhs Fridrikei pahrdewis, lai nedshwo weefi waretu tilai no falla nodabuhit! Renemat par launu, ka es no fawa prahia to esmu darijis, jums klahit nebudamam. Es dohmaju, ka man ka juhfu bijuscham pehrminderim, us tam teefiba buhtu. Schi Fridrike, nem wianu, esat laimigi!“

„Ubi uslehja un aprita winam ap kassu. „Paga!“ fawu Bander papa, Baldriki, mundeeri nohst!“

„Mundeerim waijaga nohst buht!“ fazija komandants ar preeka afarahm azis.

„Nem tuhlin astiauku! jo Fridrike dšihwo pee faweem wezakeem, un es esmu winai juhs, bet ne winu jums fchini-Lojis! Tad . . .“

„Nihä es nemschu astiauku!“ fauja Waldrikis.

„Behrni,“ fauja Bander tehws, no jauno lautinu rohlahm atfwabinadamees, „fawä preekä juhs mani wehl waj noschnaugfeet! Mam', nef punschu!“

Latiweeschu walodä tulkojis G. Silberts.

W e h r g s.

I.

Kahdä karstā wafaras deenā 1661mā gadā eebrauja kahds Anglu karatugis Jamailas seemeta pufes juhmalas ohstā; Jamailas augliga bagata fala bija jaw no 1655tā gada Anglijas ihpafchums, kura to bija tani peeminekā gadā Spanijai atnehmuse. Tuhlin pehz uswarefchanas bija jaw kahdi Angli par stahditajeem jeb plantahschneekeem fchini bagatā Jamailas falā us dšihwi nometufchees. Tee agrakajee stahditaji, kuzi bija Spaneeschi un nebija wehl no Angteem no tureenās israiditi tikufchi, negribedami no jauneem kalla lungeem neewafchanas un pahrestibas zeest, luhloja zil ahtri ween waredami Jamailas falu atstahht. War gan dohmaht, ka jaunajeem eenahjeem leela pekna tika, kad agrakajee ihpafschneeki fawu ihpafchumu atstahja winu rohkās un paschi aishbedsa prohjam. Tikai weena leeta bija, zaur ko wineem fshahde nahja; wineem truhla strahdneeki, jeb labati fakohht wehrgi; brihwi strahdneeki nebija ne par kahdu naudu dabujami, jo no purwaineeem zukura-needru laukeem karstai faulei fpihdohht uslahpa nahwigs twails, kufsch strahdneeku starpā dselteno drudsi isplatija. Nehgeri stahweja augstā zenā, tadeht, ka agrakajee wehrgi kara-laikā bija no faweem lungeem aishbeguschu un par laupitajeem palikdami, Jamailas filajōs kalnōs tagad mahjoja, no kureenās wini daudsfreis nakts laikā upes eeelijās stahditajeem usbruka, winu stahdijumus isphohstidami un paschus aplaupidami.

Ari Jamailas agrakee stahditaji, kuzi jaw fawu nelaimi preekschlaikā paredseja, gribedami fawu mantu jeb ihpafchumu glahbt, kura wisuwairat eelisch wehrgeem pastahweja, bija winus jaw preeksch kara-breesmahm us Kubas un Domingo falahm aishweduschu. Us tahdu wihs tad jauneem Anglu stahditajeem bija deht strahdneekem leelas ruhpes; bet kad nu wini paschi bija agrati negehligi saldati jeb ari juhras brauzeji bijuschu, tad wini sinaja fshahdā leetā ari drihs lihdselki atrast. Toreis bija tas laiks, kad zilweku laupischana paschōs pilnajōs seeddōs stahweja; neween nehgeri no Afrikas juhmalteem, un no Spanijas peederumeem Amerikā tika sagti, bet ari no paschas Anglijas un seemelu juhmalteem tika balti zilweki gan ar launu gan ari ar labu us tureeni nowesti. Nelaimigi bija tee lautini, kuzi no fcheem blehscheem tika us tureeni aishwilinati, fchee prata deesgan ar mihsstu mehli wineem eeteikt, kad tur nonahkufchi dabufchoht brihwus semešgabalus preeksch nomefchanahs us dšihwi. Kuzi tā ar labu neklausija jeb nelahwahs peewiltees, tee tika ar waru us lungeem wilkti un us Jamailu ntwoesti un tur par dahrgu naudu pahrdohhti.

Tas Anglu kara-lugis, par kuru augschā peeminejam, tika

no kapteina Samuela Rogera wadihts, no weena ta laika drohscha, duhschiga, wiltiga un breefmiga zilweka. Tilkihds tā lugis bija enkurus ismetis, winsch pawehleja laiwu nolaisht, ka waretu malā braukt. Tani weetā, kur fchi ohstia atradahs, bija toreis tikai kahdas retas kohla buhdinas, kuras no swejneekem tā ari no juhras laupitajeem tika apdšihwotas.

Kad laitwa jaw bija nolaishta, un kapteinis pee nolahpjamahm striku trepehm stahweja, tika wehl kahds wihrs noplihsfuschās matroschu drehbēs gehrbts, us fuga wirsu wilkts, kura rohkas un kahjas bija ar kehdehm fashlehgtas. Winsch bija jauns spehzigs un flails wihrs ar melneem krusfaineem mateem, bahlu patihlamu waigu un tumfchahm fpigutodamahm azim, ar kurahm winsch breefmigi fuga kapteini usskatija, kad fchis us winu luhlojahs.

„Nu, Zaf Robinson,“ fazija kapteins ar bahrgu balsi, „pateiz tagad Deewam un manai pazeetibai, kad es tewi neleeku tā funi pee mastā kohla palahrt, bet tewi dšihwu us semi iswest, us fshahdu no Deewa fwehtitu un bagatu falu, kur par tawu nahlamibu taps gahdahts. Kad tu ne us kahdu wihs negribi kehniinam Kahlrim II. deeneht, un ari pahtaga pee-tawas fawaldischanas neko nelihds, tad tā par pateizibu par tawu dsels duhschu, kura man teescham bija ja-apbrihno, tew ir japaleek par wehrgu pee mana brahta Esaijas Rogera, kur labdariga bifelu ahdas kantfchaka it usjihgti tewi pee darba peeradinahs. Nu, dsenat to neleeti laiwā!“

„Es gribu fewi aishahweht pret juhsu mehdidameem wahrdeem, tā ari pret juhsu swehrischigeem darbeem,“ issauza jaunelis flaidrā Anglu walodā, „un es jums faku, kaptein Roger, ka es reis no jums par juhsu nezilwezigeem swehra darbeem, waj agrati waj ari wehlaki, atbildeschanu prasfchu! Es ne-esmu nelahds Anglis, bet dsimis Franzusis; un mani nefauz wis Zaf Robinson, bet Peteri Legranu. Us kahda Frantschu fuga par sturmani es nobrauzu lihds Portsmufes pilskeshtai un kahdā weefnizā it netaisni tiku no kahdeem rasbaineekeem fakerts un us fcha nolahdeta fuga nowests. Scheitan wifus fchohs Anglu juheineekus es peefauzu par manas taisnibas apleezinatajeem!“

Matroschi nelikahs us ta fashlehgta wihra wahrdeem nemas klaufotees, kufsch tā ahrprahhtigs sawas kehdes kratija. Kapteins ar dufmigu balsi pawehleja, lai to beskaunigo neleeti dsenoht laiwā, kas ari tuhlin tika darihst. Winsch pats ari gahja wineem tuhlin no pakatas un laiwā eekahpis atsehdaht. Laitwa tika no feschheem aireem dšihsta un pehz kahda brihscha peefkrehja malā, kur jaw kahdi zilweki bija fapulzejuschees, un us teem peebraukdameem gaidija.

Tee bija kapteina brahlis, Esaijas Rogers, kufsch Jamailā leelus zukura stahdijumus bija nopirzis, un wehl diwi baltajee, kuzi par wehrgu usrangeem wina deenestā stahweja, tā ari wehl ischetri nehgeru wehrgi, kureem peebrauktee rati un sirgi bija ja-aprauga.

Esaijas Rogers bija kahds pats tā wina brahlis, ar melneem mateem, tumfchahm, masahm fpigutodamahm, wiltibas un negehlibas pilnahm azim. Tilkihds tā laitwa bija malā peebraukta un kapteins islahpa, winsch peefkrehja tam klastu un winu firsnigi aplampa.

(Turpmal wehl.)

Gradi un feedi.

Ko grib, to dabuhn.

Kahds fainneeks falihga ar tſhiganu, lai ſchis fainneeka puischeem par usraugu buhtu, kamehr malku zirtſchoht, gan dohmabams, ka tſhigans ſpehs puischus wairal pee darba peefpeeft. Saimneeks dewa us wairal deenahm uſturu lihds un aifuhltija wiſus labi tahtu meſchâ, puischeem peeteitdams, lai tſhiganu klaufiht kâ laikam usraugu. Tur nonahluſcheem tſhigans nu pawehl ne wis ſtrahdaht, bet ehſt, dſert un guleht. Trihs deenas wiſi kâ nogulejuſchi un wiſu lihds-dohsto notehrejuſchi nu nahſ mahjâ. Saimneeks tuhlt waiza, zil tad peezirtuſchi? Tſhigans leel mineht.

Saimneeks: „Nu, taſ aſu diwdeſmit buhs?“

Tſhigans: „Neka, netrahpiji, fainneek!“

Saimneeks: „Naw diwdeſmit? Nu tad taſ deſmit?“

Tſhigans: „Ne, fainneek, naw!“

Saimneeks: „Dho! naw deſmit ari! nu tad gan laikam nebuhs ne pagales?“

Tſhigans: „Tuhſ fur wihrs! redſ fur wihrs, kaſ war ko atmineht! Ja riſtigi — taſ ir riſtigi, fainneek, naw ne pagales!“ —B.—

Perſeeſchu kaſſas.

Kad bruhtganam ſawa lihgawina ſawâ haremâ janowed, kaſ arweenu mehds diwas ſtundas preeſch faules noreeteschanas us wiſlepnal puſchkota ſirga notikt, tad aiſſchleiereta newainiga bruhte wehl pretojahs, un bruhtganam waijaga winu libri ar malki is wezaku mahjahm prohjam weſt. Wiſe kaſſu-jumprawu pulks pawada nu jaunno bruhti lihds winas wihra haremam; tē atſtahj jaun-falaulatohs weenus paſchus, un tilai tagad atſedſ wihrs ſchleieri ſawu ſewu apluhkodams kuras gihmi wiſch preeſch tam wehl nelad nebija redſejis. Bee wiſa ſcha kaſſu preeka war ari notikt, ka, kad winam ſewwa nepatihſ, wiſch winu tuhdat padſen un nabadſei waijaga atkal no raudoſchahm kaſſu-jumprawahm pawaditai wezaku mahjâs atpakat greetees; wihrum ir bruhtes puhſ ja-atdohd.

A. Böhlm.

Arensburga.

(Teila.)

Sahmu ſala bij agrafi dauds maſaka, un til diwi ſemneeki us taſ dſihwoja; bet tee abi bija ſtipri un wareni wiſri. Weens no wineem, Arnzs wahrda, ſanehma zeeti ſawu kaimianu Monu, ar kuru winam jaw daudſreis ſtrihdini bij bijuſchi, un pehz kaſda laizina wiſch to aiſweda no Sahmu ſalas us kaſdu maſaku ſalinu, kuru wehlaſ noſauza pehz wina wahrda par Mon ſalu, un us kuras wiſch uſbuhweja leelu un ſtipru pili.

Arnzs ari pa to laiku rohkaſ klehpt netureja, bet uſbuhweja zeetokſni, pili un pilſſehtu, kuru wiſch pehz ſawa wahrda par Arensburgu noſauza. T. Krehmans.

Ari deht mahnutizibas.

G. pagasta ne ilgi atpakat notika ſchahds pateefigs johſ: Kahds faineeks, kura mahjâs tuwu pee kapſehtas atradahs,

Ko jenzures atwehlehts. Rigâ, 17. Merz 1878. Driſehts un dabujams pee diſchu- un grahmatu-driſetaja Ernst Plates, Rigâ, pee Weſtera-baſnizâs.

gahja wakarâ (ſinams druſzin eereibis) us mahjahm. Gar kapſehtu eedams wiſch eerauga, ka us kapſehtas wales jeb ſehtas kaſdi kuſtoni gohrahs. Wiſch dohmaja: „aha, kchmi mani grib beedeht, mironi uſzehluſchees; pag, pag, waj es bihschohs!“ Panem rungu un dauſo, kamehr wiſus noſit. Nu eet meerigs, bet ari kâ warenaſ darbus paſtrahdajis, us mahjahm. Bet ohtrâ rihtâ ween atrohd, ka ſawus tihtarus (kalkunes) noſitis, kuri tur ſalehluſchi bija. —B.—

Maleneeſchu gudriba.

A. Klaus, kaſds ſcheitan awiſes johzigs ſtikis: Skohlmeiſtars praſa puikam, kadeht juhrâ ſahligs uhdens? a, ſchis — mulkis atbild, ka tadeht, ka tur dauds ſilku eſoht.

B. G. Kur mulkis puika! ſilkes jaw wehl pehz iſſweijoſchanas ſahla. Tadeht gan ir juhrâ ſahligs uhdens, ka tur tikdauds kugu noſlihtſi, kaſ ar ſahli brauz.

A. Nu ſinams tadeht! Bet neſin, kâ tad taſ ſilkes ſauz, kad winas ſweijo un kad wehl naw ſahlitas? Par ſilkehm taſ neſauz?

B. Kaſ nu to dewa! winahm jaw ari ir ſawus dſihwo wahrds. —B.—

Stahſtini.

Kahda ſewwa, kaſ arweenu ſlima guleja, dſeedaja is dſeeſmu grahmataſ ſchohs wahrds:

„Kahz, al nahwe, meega mahſa,

Nahz un wedi mani prohml u. t. pr.“

Winas wihrs, kuruſch turpat pee gultas ſtahweja, iſſauza ar aſarainahm azim: „Mihlais Deews jel klaufi, Sawa behrna luhgſchanu.“ u. t. pr.

Diwi draugi ſaſtrihdejahs til tahtu, ka tee weens ohtru par „lohpū“ noſauzahs. Trefchais, gribedams ſtrihdi iſſchirt, ſaka: „Zums abeem ir taiſniba!“

Amſchels. „Bet Smuli, kâ tu wari til dauds ſchnabja dſert?“

Smulis. „Es tew ſajichu: kad es eſmu ſchnabi eedſchris, tad eſmu gluſchi zitahds zilweks, un kadeht tad man nebuhs kâ tahdam ſchnabi dſert?“ G. Schmidt.

Lihgas ſmaids.

To newaru ſapraſt ne tizeht,
Waj ſapnt, waj nomohda es?
Waj waretu taſ gan wehl notikt,
Ka dſihwiba preekus man neſ?

Man ſchkeet, ka ta ſajij'ſe buhtu:

„Tew peederu muſſchigi ween!“

Sal, Lihga, waj mihleſtib's puſchus
Uſ ilgaku laiku tu ſeen?

Ja ſpreedufe drihtſi teem beigtees,
Tad atkauj taſ ſapnt man mirt.
Ko palihds man weenam ſcheit dſihwoht,
Ja dohma no winas man ſchirt?

Smaibulis.

Atbildedams redaktehrs Ernst Plates.